

Комисија је дана 15.10.2019. године (деловодни број:1041) доставила директору Педагошког завода Војводине Стручно мишљење о рукопису превода Уџбеничког комплета у којем се констатује следеће:

Извршена је анализа рукописа превода уџбеничког комплата *Физика 6, уџбеник за шести разред основне школе на русинском језику са Збирком задатака са лабораторијским вежбама*. ауторке Марине Радојевић, издавача „Klett“, Београд. Констатује се да је горе наведени уџбенички *Физика 6, уџбеник за шести разред основне школе* превод Уџбеничког комплата исте ауторке, који је издатна српском језику и ћириличком писму, издавача „Klett“ Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00104/2019-07.

Уџбеник обухвата шест тематских целина: *Увод у физику, Кретање, Сила, Мерење, Маса и густина, Притисак*.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- унутрашња страна корица – не постоји активација е-издања за русински језик;
- страна 2 – недостаје текст код тиража; коректорске грешке у писању речи: Београд (Београд);
- страна 5 садржај – наслови у садржају нису уједначени са насловима у књижном блоку: (2.5. стр. 40; 2.6. стр. 46; 3.6. стр 80; 6.6. стр. 159);
- исправити уочене коректорске грешке у целом уџбенику:
 - же у: же (стр. 8, 33, 111, 132, 151, 153, 165.); ище у: ище (стр. 8.); античней у: античней (стр. 8); аб-стракна у: аб-страктна (стр. 17); латинични у: латинична (стр. 30. први пасус); раздвојити реч: сци-уе у: сци-гуе (стр. 42); избацити тачку вишка у потпису испод слике (стр. 43); реч: не~~о~~бходне исправити у: не~~о~~бходне (стр. 43. други пасус); раздвојити реч: стаєм-ну у: стаєм-ней (стр. 47); написати малим почетним словом реч: Вец у: в~~е~~ц (стр. 47. задатак на десној маргини); моцнейше у: моцнейше (стр. 66.); реч у потпису на левој маргини: планети исправити у: пакети (погледати слику на 66. страни); неправилно раздвојену реч: Мед-зи исправити у: Ме-дзи (стр. 69. 93.); реч: најмоцнейше исправити у: најмоцнейше (стр. 71.); убацити текст који недостаје у реченици: Так же ше одредзоване дїйствованя векшого числа силох не може звесц на здаване їх интензитетох. реченица гласи: Так же ше одредзоване дїйствованя векшого числа силох на едно цело не може звесц на здаване їх интензитетох. (други пасус, стр. 77.); резултующей у: резултующей (стр. 86.); написати реч са цртицом: прей-дзену без цртице: прейдзену (стр. 90.); реч: утвердзованя заменити са речју: поровнованя (стр. 93); исправити реченицу: Медзи основнима едінкама SI системи ест една едінка хтора ма префикс кило- у: Медзи основнима

единками SI системи килограм то одина единка хтора ма префикс кило-. (стр. 94.); велькосци у: велькосци (стр. 97.); интеґзитету у: интеґзитету (стр. 97.); хануе у: хаснуе (стр. 97.); текст: Скорей каждого мераня ... исправити у: Пред каждым мераньом ... (стр. 97.); Скорей самого мераня ... исправити у: Пред самим мераньом ... (стр. 98.); о тим у: о чим (стр. 98.); ше у: ше (стр. 99, 140.); скорей того ... исправити у: пред тим ... (стр. 99.); неправилней у: неправилней (стр. 101.); дефиноване у: дефиновани (стр. 105. четврта тачка); непоштредно у: непоштредно (стр. 105); поруши у: поруша; поруши у: поруша; по-рушене у: порушане (стр. 110.); избацити сувишне тачке на крају реченице у потпису слике 5.11 на 118. стр.); ґравитаций-нох у: ґравитаций-них (стр. 119.); Исправити реченицу: Една така, хтора служела за меране догану у XIX вику, приказана на слики 5.17. у: Едни таки килаши, хтори ше хасновало за меране догану у XIX вику, приказани на слики 5.17. (стр. 121.); непознатей у: непознатей (стр. 122.); доставаме: у: доставаме: (стр. 126.); чустосци у: густосци (стр. 128.); исправити и избацити сувишне речи из реченице: На подобни способ мож потолковац ше и пліване ладьох, як и других нехомоґених целох, гоч су направени и зоз железа. у: На подобни способ мож потолковац ше и пліване ладьох, як и других неґомоґених целох, хтори направени и зоз железа. (стр. 128.); после речи ... чечносци. Як на слики 5.28. уместо тачке ставити зарез и мало почетно слово: чечносци, як на слики 5.28. (стр. 129.); ... скорей ... исправити у: ... пред тим ... (стр. 131.); горней у: горней (стр. 134.); избацити сувишну заграду: в). у: в). (стр. 145.); раздвојити реч: суд-зини у: су-дзини (стр. 145); ... у хторих же на основи ... у: ... у хторих ше на основи ... (стр. 146.); ... дох ше муряю ... у: ... док ше муряю ... (стр. 147.); На ей дну у: На його дну ... (односи се на резервоар, стр. 149.); раздвојити реч: оф-арбену у: офа-рбену (стр. 157.); подлиляме у: подриляме (стр. 161.); предмети у: предмети (стр. 166.);

- направити размак између речи: Попри швидкосци, у физики будземе виучовац и други векторски велькосци. у: Попри швидкосци, у физики будземе виучовац и други векторски велькосци. (стр. 35); ...мерних единкох. На мерни единки... у: ...мерних единкох. На мерни единки... (стр. 43); ... (слика 4.9) Вельо ... у: ... (слика 4.9) Вельо ... (стр. 121.); 1m у: 1 m (стр. 130.); баржей(слика 6.3.б). у: баржей(слика 6.3.б). (стр. 141.);
 - избрисати размак између слова и зареза, тачке, двотачке, заграде и наводника: m/s . у: m/s. (стр. 44.); km/h . у: m/s. (стр. 44.); односно . у: односно. (стр. 53.); „цага“ у: „цага“ (стр. 66.); „чаривни“ у: „чаривни“ (стр. 68.); „скакаю“ у: „скакаю“ (стр. 68.); написати римски број I I без размака између: II (стр. 92); учишлюю : у: учишлюю: (стр. 97.); (таблічка 4.3.) у: (таблічка 4.3.) (стр. 104); 2 см . у: 2 см. (стр. 107.); густосц : у: густосц: (стр. 109.); (слика 5.5) . у: (слика 5.5). (стр. 112.); N/kg . у: N/kg. (стр. 119); Наисце . у: Наисце. (стр. 122.); „кулькох“, у: „кулькох“, (стр. 124.); доставаме : у: доставаме: (стр. 124.); (a) у: (a) (стр. 130.); (b) у: (b) (стр. 130.); (h) у: (h) (стр. 130.); kg . у: kg. (стр. 134.); cm³ . у: cm³. (стр. 135.); Школяр годзен : у: Школяр годзен: (стр. 140).
- Истаћи кључни појам или наслов у тексту (затамнити или искосити): физика у: физика (у другом пасусу на 8. стр.); физис у: физис (стр. други пасус на 8. страни); материј у: материј (стр. 9. други пасус); субстанциј у: субстанциј (стр. 10. први

пасус); физични цела у: **физични цела** (стр. 10 први пасус); физичне польо у: **физичне польо** (стр. 10. четврти пасус); наслов: ФИЗИКА И ТЕХНІКА уједначити са другим насловима те категорије и написати затамњеним словима: **ФИЗИКА И ТЕХНІКА** (стр. 17); реч: Panta rei у: *Panta rei* (стр. 25, потпис десно); текст испод слике у наводницима написати бело: референтне цело у: референтне цело (стр. 25.); ознаку у: **ознаку** (стр. 30. први пасус); метер у **метер** (стр. 30. први пасус); швидкосц у: **швидкосц** (стр. 32. први пасус); ознаку за брзину написати искошено (погледати срп. уџб. стр. 33. први пасус); раздвојену реч: гра-фично у: **гра-фично** (стр. 34.); Штредня швидкосц у: **Штредня швидкосц** (стр. 50.); гореводом у: **гореводом** (стр. 53.); природи у: *природи* (стр. 66. у тексту поред слике Исака Њутна); колинеарни у: **колинеарни** (стр. 77. трећи пасус); речи: лебо до написати бело: лебо до (стр. 85.); пластични у: **пластични** (стр. 85.); V у: **V** (стр. 97); слово х у речи: хижну мажочку у: **хижну мажочку** (стр. 97.); Точносц у: **Точносц** (стр. 98); вредносцу у: **вредносцу** (стр. 103.); точносц у: **точносц** (стр. 105. осма тачка); моц гравитацијногo цела у: **моц гравитацијногo цела** (стр. 118. други пасус); правилней геометријней форми у: **правилней геометријней форми** (стр. 130.); коцка у: **коцка** (стр. 130. други пасус); квадер у: **квадер** (стр. 130. други пасус); Чежина цела и маса у: **Чежина цела и маса** (стр. 135. седма тачка); зачири у: **зачири** (стр. 135. девета тачка); прицисок у: **прицисок** (стр. 141. други пасус); Паскалов закон у: **Паскалов закон** (стр. 159.).

- Употребити русинске речи уместо употребљених српских речи: чесми у: чопа (стр. 14. у дну стране); темелі у: основи (стр. 27. и стр. 111.); Кини у: Китаю (стр. 43); збиру у: суми (стр. 54.); сталним у: стаємним (стр. 63); мишицох у: мускулох (стр. 66.); векторскомy збиру у: векторскей суми (стр. 77.); збиру у: суми (стр. 77. последњи пасус); збиру у: суми (стр. 78. горњи текст у наводницима); збиру у: суми (стр. 85.); на страни 91. у слици уписати старе русинске називе за мере: Педаль у: Плядз; Хват у: Ват; Локец у: Риф; Талпа у: Шух; Палец у: Цол; реч: трака у: пантліка (стр. 96. потпис лево); траку у: пантліку (стр. 96.); реч: трака у: пантліка (стр. 97. у тексту под наводницима); метерску траку у: метерову пантліку (стр. 105; 106; 107.); тросц у: нерухомосц (стр. 112, 166.); станя у: стану (стр. 115.); станя у: стану (стр. 115.); намирніцох у: поживових артиклох (стр. 121.); платформских килашох у: платформских мажох (стр. 121.); Скробни у: Крохмальов (стр. 129.); намирніцами у: поживовима артиклами (стр. 143.); флуїдами у: флуїдами (на више места на стр. 159, 167.); стална у: стаємна (стр. 164.);
- Исправити уочене правописне грешке: уместо речи: Упрекосц употребити речи: И попри (стр. 83.); Француска у: Французка (стр. 93); микрокилограм у: микрокилограм (стр. 94.); правоугелњіка у: правоугелніка (стр. 100.); **(SI систем)** у: **(SI система)** (стр. 105); направене од едней субстанциї у: направене зоз едней субстанциї (стр. 125.); неҳомогених у: негомогених (стр. 128.); циркусох у: циркузох (стр. 143.); Публики нестава дихане ... у: Публики става дихане ... (стр. 143.);
- Преведени непознати појмови нису правилно узбучени (под словима: г, м, п, ч);
- Недостаје текст и илустрација на последњој страни корица.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна,

усаглашена са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Збирка задатака са лабораторијским вежбама

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.